

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ



МАУП

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

*Матеріали VII Всеукраїнської
науково-практичної конференції*

*“Проблеми конституційно-правової модернізації
держави в контексті сучасних глобалізаційних викликів”,
м. Київ, МАУП, 22 листопада 2012 р.*

Частина I

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2013

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 2 від 27.02.13)

Редакційна колегія:

А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (заступник голови), канд. техн. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
О. В. Куроченко, д-р екон. наук, проф.;
А. С. Лисецький, д-р екон. наук, проф.;
І. П. Розпутенко, д-р наук держ. упр., проф.;
Г. П. Ситник, д-р наук держ. упр., проф.;
Ю. П. Сурмін, д-р соціальних наук, проф.;
В. В. Утвенко, канд. іст. наук, доц.;
Н. М. Чернуха, д-р пед. наук, проф.;
М. В. Чечетов, д-р наук держ. упр., проф.;
Н. П. Ярош, д-р наук держ. упр.

Видання здійснене в рамках проекту
“Наукові праці МАУП”

Становлення і розвиток української державності: [зб. наук.
С76 пр.] / МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

Вип. 8: Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції “Проблеми конституційно-правової модернізації держави в контексті сучасних глобалізаційних викликів”, м. Київ, 22 листоп. 2012 р. — Ч. I / редкол.: А. М. Подоляка (голова) [та ін.]. — 2013. — 128 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2013.

У пропонованому збірнику подано статті учасників науково-практичної конференції, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — становленню України як держави. Розглядається формування державності в Україні у різні періоди історії та в різних аспектах.

Для науковців і державних службовців, політиків і політологів, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і суспільства.

ББК 63.3(4УКР)я43

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2013

© ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2013

ЗМІСТ

Головатий М. Ф.

Сучасний консерватизм як засіб консолідації українського суспільства.....	5
--	---

Дікареєв О. І.

Політичний процес циркумполярних країн: місцевий, регіональний та глобальний виміри.....	18
---	----

Дуднік О. Я.

Роль партії влади в процесі конституційного реформування держави на прикладі Азербайджанської республіки.....	25
--	----

Журжа І. В.

Роль і місце України у безпековій політиці Європейського Союзу	38
---	----

Ковальчук А. Ю., Ковальчук С. Ю.

Забезпечення економічних прав громадян у процесі конституційно-правової модернізації держави	45
---	----

Павленко В. В., Павленко В. Л.

Развитие государственной службы во Франции	48
--	----

Погорєлова І. С.

Цивілізаційні особливості європейської постіндустріальної цивілізації.....	54
---	----

Радзімовська С. Ф.

Функції державної служби	58
--------------------------------	----

Соколовська К. М.

Тенденції етносоціального розвитку українського суспільства.....	65
---	----

РОЛЬ І МІСЦЕ УКРАЇНИ У БЕЗПЕКОВІЙ ПОЛІТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Становлення і розвиток української державності, вип. 8, с. 38–44

Питання участі України у безпековій політиці Європейського Союзу, визначення її ролі та місця в безпековій політиці ЄС є вкрай актуальним на сучасному етапі євроінтеграційних прагнень України. Для посилення участі України у формуванні європейської системи безпеки необхідно здійснювати більш активну політику, спрямовану на подолання перешкод участі України в ЄПБО. Прогнозований розвиток цього процесу можливий за наступними сценаріями: ЄС утворить в межах ЄПБО окрему програму партнерства з третіми країнами (передусім з тими, котрі є партнерами ЄС за програмою Ширшого сусідства) або ж запропонує Україні асоційоване партнерство з Європейським союзом у рамках ЄПБО.

Другий варіант співробітництва є привабливішим для України, оскільки забезпечує більш тісну співпрацю з ЄС та інституалізує участь України. Асоційоване партнерство України у ЄПБО потребує своєї політичної актуалізації під час нинішнього загальнопереговорного процесу з Європейським Союзом і пошуків наступного правового вирішення. Формат асоційованого партнерства України у ЄПБО має стати одним із важливих аспектів діалогу поряд зі створенням зони вільної торгівлі, полегшенням візового режиму, укладанням нової Угоди про партнерство та співпрацю. Втілення такого формату партнерства на практиці дозволило б скористатися набутим спільним досвідом Українсько-польського миротворчого батальйону (місії НАТО: KFOR — “Сили для

Косово”, SFOR — “Сили для Боснії і Герцеговини”) з його подальшим переформатуванням у структурну одиницю Сил швидкого реагування або створенням інших спільних батальйонів уже безпосередньо у складі Сил швидкого реагування.

Одним із найбільш реально окреслених напрямів співробітництва може бути залучення українських військових експертів до більш тісної співпраці з Європейським оборонним агентством та Військовим штабом Європейського Союзу [1]. З-поміж іншого, предметом співпраці повинна стати сфера аналізу та планування розвитку військових сил, зокрема питання уніфікації військового спорядження. Також важливим є відстеження розвитку подій у європейській оборонній індустрії (виставки, контракти, проекти, ключові політичні рішення на національному і європейському рівні тощо). Це сприятиме ефективному забезпеченню участі України в загальноєвропейській співпраці.

Сфера європейських повітряних перевезень також є перспективним напрямом співпраці України з ЄС. Нині в цій сфері наявна жорстка конкуренція між виробниками авіатехніки, тому українським виробникам необхідно надати посилену зовнішньополітичну і дипломатичну підтримку [7, с. 342]. В рамках цього доцільно укласти масштабну Угоду про використання авіатранспортних послуг, яка мала б замінити Протокол про наміри (квітень 2006 р.) між державним підприємством Міністерства оборони України “Українська авіаційна транспортна компанія” та делегацією Військового Штабу ЄС. Також варто сприяти участі українських підприємств у франко-німецькому проекті великовантажних транспортних вертольотів (ініціатива від червня 2007 р.).

Як активний учасник багатостороннього співробітництва у сфері міжнародної безпеки Україна бере участь у спільних діях під егідою ООН, ОБСЄ та НАТО. Участь України в ЄПБО регулюється Угодою між ЄС та Україною про визначення загальної схеми участі України в операціях Європейського Союзу із врегулювання криз від 13 червня 2005 р.

Україна була безпосереднім учасником Поліцейської Місії ЄС у Республіці Македонія (2003–2005 рр.) та учасником Поліцейської Місії ЄС у Боснії і Герцеговині (2003–2007 рр.). Крім того, Україна отримує допомогу від ЄС у рамках спільної Місії з надання консультаційної та моніторингової допомоги на українсько-молдавському кордоні (EUBAM, тристороння угода). Мандат Місії продовжувався вже тричі (в 2007, 2009 та 2011 рр.), при цьому діючий нині мандат завершується 30 листопада 2015 р.

Військове співробітництво з Європейським Союзом здійснюється відповідно до пріоритетів, визначених Порядком денним асоціації Україна — Європейський Союз у частині, що стосується Міністерства оборони України, а також до Робочого плану співробітництва Збройних Сил України і Секретаріату Ради Європейського Союзу (у сфері Спільної політики безпеки та оборони) на 2012 . [3, с. 54].

Пріоритетами військового співробітництва між Україною та Європейським Союзом є:

- розширення формату військово-політичного діалогу між керівництвом Збройних Сил України та Європейським Союзом;
- підготовка до спільних військових навчань, а також багатонаціональних операцій з підтримання миру;
- залучення Збройних Сил України до формування бойових тактичних груп Європейського Союзу;
- навчання представників Збройних Сил України в освітніх закладах Європейського Союзу;
- використання можливостей України щодо повітряних перевезень під час операцій Європейського Союзу.

Із метою реалізації визначених пріоритетів військового співробітництва між Україною та Європейським Союзом відповідно до Робочого плану у 2012 р. проведено низку заходів, основні з яких:

- 17 січня та 25 квітня 2012 р. відбулися робочі зустрічі начальника Генерального штабу — Головнокомандувача

Збройних Сил України з Головою Військового комітету Європейського Союзу, у ході яких обговорено питання щодо пріоритетних напрямів співробітництва Збройних Сил України з Європейським Союзом, а саме: розвитку військово-політичного діалогу, залучення сил та засобів Збройних Сил України до операцій з врегулювання криз під проводом Європейського Союзу та бойових тактичних груп Європейського Союзу (м. Брюссель, Бельгія);

- 07.03.2012 р. — участь представника Збройних Сил України в Конференції з формування сил операції Європейського Союзу з протидії піратству “Атланта” (м. Брюссель, Бельгія);
- 19.04.2012 р. — участь представника Збройних Сил України в Конференції з координації діяльності та формування бойових тактичних груп Європейського Союзу (м. Брюссель, Бельгія).

Законом України від 06.03.2008 р. № 137-VI було ратифіковано Угоду між Європейським Союзом і Україною про визначення загальної схеми участі України в операціях Європейського Союзу із врегулювання криз.

Починаючи з 18.11.2010 р. Україна бере участь в операції Європейського Союзу з протидії піратству “Атланта” [4]. З цього часу в штабі операції виконує службові обов’язки офіцер Військово-Морських Сил Збройних Сил України. Таке рішення затверджено Указом Президента України від 20.01.2010 р. № 41/2010 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20.11.2009 року “Щодо участі України в операції Європейського Союзу “EU NAVFOR ATALANTA”.

На виконання доручень Президента України від 22.02.2011 року № 1–1/349 та від 29.02.2012 року № 1–1/515 триває робота щодо розширення участі Збройних Сил України шляхом направлення до зазначеної операції національного контингенту у жовтні-листопаді 2012 р. Відповідно до

затвердженої Міністром оборони України схеми організації управління національний контингент складатиметься з 30 військовослужбовців та одного літака АН-26 [6].

Направлення національного контингенту до операції потребує нормативно-правового врегулювання залучення Збройних Сил України до виконання завдань у сфері боротьби з піратством за межами нашої держави. Першим кроком у зазначеному напрямку стало ухвалення Верховною Радою України (за поданням Кабінету Міністрів України) 15.11.2011 р. Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про Збройні Сили України”. Ухвалення зазначеного закону розширило спектр міжнародних операцій для участі Збройних Сил України. А саме: окрім міжнародних миротворчих операцій, Збройні Сили України тепер можуть залучатися до міжнародних антитерористичних та антипіратських операцій на підставі міжнародних договорів України та в порядку і на умовах, визначених законодавством України. Завершити нормативно-правове врегулювання залучення національного контингенту Збройних Сил України до операції передбачається ухваленням проекту Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо участі Збройних Сил України в міжнародних операціях”, яким буде внесено відповідні зміни до Законів України: “Про участь України в міжнародних миротворчих операціях”, “Про порядок направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав”, “Про Збройні Сили України”, “Про оборону України”, “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей”, “Про військовий обов’язок і військову службу”, “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, “Про основи національної безпеки України”, “Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави”, “Про Кабінет Міністрів України”.

Військове співробітництво з ЄС здійснюється відповідно до пріоритетів, визначених Порядком денним асоціації

Україна — Європейський Союз у частині, що стосується Міністерства оборони України, а також до Робочого плану співробітництва Збройних Сил України і Секретаріату Ради Європейського Союзу (у сфері Спільної політики безпеки та оборони) на 2012 р. Із метою реалізації визначених пріоритетів військового співробітництва між Україною та ЄС відповідно до Робочого плану у 2012 р. представники Міністерства оборони вже взяли участь у засіданнях, конференціях і робочих зустрічах.

Сучасний стан відносин між Україною та європейськими міжнародними організаціями безпеки дозволяє зробити висновки, що рух нашої країни до Європи буде нелегким і нешвидким. Але, якщо в економічній і соціальній сферах він гальмується кризовою ситуацією, що склалася в Україні після розпаду Радянського Союзу, і часом, який потрібен країні для виходу з неї, то у воєнно-політичній консолідації з НАТО і ЄС справи можуть бути більш перспективними [8]. Мова йде про певну інтеграцію нашої держави до цих систем безпеки Європи, і це в свою чергу могло би сприяти набуттю Україною в майбутньому повноправного членства в цих впливових європейських організаціях.

Література

1. Указ Президента України № 273/2012 “Про затвердження Річної національної програми співробітництва Україна — НАТО на 2012 рік” // Офіційне інтернет-представництво Президента України Віктора Януковича [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/14697.html>
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2012 р. № 184-р “План першочергових заходів щодо інтеграції України до Європейського Союзу на 2012 рік” (<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/184-2012-p>).
3. *Воєнна доктрина України* // Законодавчі акти України з питань військової сфери. Збірник № 8. — К.: Міністерство оборони України, 1994. — С. 3–10.

4. *Європейська політика безпеки та оборони: стратегічні аспекти співпраці України з ЄС — визначення напрямів та формату* — О. Снігир // Аналітичні записки щодо проблем і подій суспільного розвитку. Національний інститут стратегічних досліджень. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/Monitor/November/2.htm>
5. *Копійка В. В.* Європейський Союз: історія і засади функціонування [Текст]: навч. посіб. / В. В. Копійка, Т. І. Шинкаренко; за ред. акад. НАН України, Надзв. і Повнов. Посла України Л. В. Губерського. — 2-ге вид., виправл. і доповн. — К.: Знання, 2012. — 760 с.
6. *Кременецьки Б. В.* Зовнішня та безпекова політика ЄС, військове співробітництво України з ЄС // Центр воєнної політики та політики безпеки [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://defpol.org.ua/site/index.php/uk/arhiv/kolonkaavto/2012-2010-05-11-08-22-10>
7. *Храбан І.* Система європейської безпеки і напрями воєнно-політичної інтеграції України до її структур. — К.: Варта, 2005. — 544 с.
8. *Храбан І.* Системний підхід до дослідження проблем європейської безпеки // Актуальні проблеми міжнародних відносин. — 2004. — Вип. 47 (частина І). — С. 29–37.